

2015 – 2016 окуу жылында мугалимдердин август кеңешмесине карата
биология предмети боюнча сунуштар

2015 – 2016 окуу жылында жалпы билим берүүчү орто мектептерде биологиялык билим берүү өткөн жылдагыдай эле мамлекеттик стандарт (2006 ж.) жана 2015 – жылкы окуу программасы жетекчиликке алынат. Ушул документтерге негизделип, 2015 – 2016 окуу жылында биология предметин окутуу анын төмөнкү бөлүмдөрү боюнча жүргүзүлөт: 6 кл. – «Өсүмдүктөр биологиясы», 7 кл. – «Жаныбарлар», 8 кл.- «Адам жана анын ден соолугу». Ал эми 9-класска «Тиричиликтин жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү» деген аталыштагы жаңы бөлүм киргизилет. Демек, 2015 – 2016 окуу жылында биология ушул тартипте окутулат жана окуу жүктөмү төмөнкү таблицада көргөзүлгөндөй аткарылат:

	Бөлүмдөрдүн аталышы	Класс тар	Жума лык окуу жүк-төмү	Жалпы сааттар
1.	Биология: Өсүмдүктөр, бактериялар, козу карындар жана эңилчектер	6	2	68
2.	Биология: Жаныбарлар	7	1	34
3.	Биология: Адам жана анын ден соолугу	8	2	68
4.	Биология: Тиричиликтин жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү	9	2	68
5.	Жалпы биология	10	1	34
6.	Жалпы биология	11	1	34

Адам баласынын жашоосунун негизин түзгөн биология илими боюнча толук кандуу билим камсыз болуусунда анын экологиялык жана практикалык багыты өзгөчө санитардык-гигиеналык жагдайы бүгүнкү күндүн орчундуу маселеси болуп саналат. Ошондуктан анын жүзөгө ашырылуусу боюнча программа, окуу китептердин сапаты, ошондой эле окуу методикалык колдонмолор кеңешмеде каралса болот. Кеңешмеде карала турган дагы бир негизги маселе – сабакта жаңы маалыматты берүү тартибин төмөнкүчө алып баруу сунушталат: окуу материалын түшүндүрүү-дөн мурун аны өздөштүрүү боюнча окуучулардын алдына милдет коюлат. Ал айрым окутуу технологиясы аркылуу аткарылат («Биология: окутуу технологиялары, сабактардын иштелмелери» деген аталыштагы мугалимдер үчүн түзүлгөн методикалык колдонмонун кайрадан толукталып иштелген

вариантын карагыла). Көпчүлүк окутуу технологиялары, б.а. тиги же бул ыкма (стратегия) сабакта материалды түшүндүрүүнүн алдында окуу процессине киргизилет да, аткарылыш сапаты боюнча ар бир баланын жетишкен натыйжасы бааланат. Мында окуучулардын мугалим түшүндүрүп жаткан материалды өздөштүрүүсү таймашуу шартында аткарылып, алардын жоопкерчилик менен аракеттенүүсүнө шарт түзүлөт. Башкача айтканда, окуучулардын материалды өздөштүрүү аракети мотивациялык чөйрөдө аткарылат. Бул белгиленгендер төмөндө көргөзүлгөн түйүндүү компетенттүүлүккө жетишүүнүн негизги шарттарынын бири болуп эсептелет:

– өзүнө жана коомго тиешелүү конкреттүү маселелерди чечүүгө жоопкерчилик менен киришүү жана аны ийгиликтүү аткарууга дал келген билимдин керектүү жүктөмүнө жетишүү (маалыматтык компетенттүүлүгү);

– муну тынымсыз өзгөрүп турган коомдук шартта пайдалана алуу. Ошол эле мезгилде командасынын алдында жоопкерчиликти өзүнө алуу жана башкалардан да жоопкерчиликти талап кылуу укугуна ээ болуу, сөз сүйлөө, эсептөө, анализдөө маданиятына жетишип, билимди колдонуу жана аны тиешелүү процеске киргизүү жагынан белгилүү денгээлдеги компетент-түүлүгү (социалдык-коммуникативдүүлүк) калыптанган болот .

– мектептин бүтүрүүчүсү жалпы адам баласына, өзүнө, мамлекетине тиешелүү баалуулуктарды өздөштүрүп жана анализдеп, андан көйгөйлүү маселени алып чыгып, ага жараша аткарылуучу иш аракеттерди функционалдык деңгээлде аткара алат(өзүн-өзү уюштуруу жана маселени чечүү ийгиктүү жүзөгө ашат).

Мына ушул айтылгандар жалпы билим берүүчү орто мектептин иш – аракетинин натыйжасы (продуктасы) боло алат.

Жогорудагы белгилегендерге негизделип, август кенешмесинде т^ом^онк_ү к_өйг_өйл_шц маселелерди талкуулоону сунуштайбыз:

– биология предмети боюнча окуучулардын маалыматты өз алдынча өздөштүрүүсүн жана мотивациялык чөйрөсүн камсыздаган окутуунун технологиялык каражаттары боюнча маселелер каралууга тийиш:

– санитардык – гигиеналык билимдин мазмунуна жергиликтүү шартка тиешелүү практикалык иштерди кеңейтүү менен окуучунун жашоо көндүмдөрүн маданияттуулукка келтирүүнүн ыкмалары жана жолдору.

– билим берүүдө фундаменталдуулукту сактоо менен биологиялык билим берүүнүн практикалык багытын күчөтүү. Атап айтканда, селекциялык практика, маданий өсүмдүктөрдү жана үй жаныбарларын өстүрүү, ж.б.

– окуучулардын жетишкендигин көз карандысыз баалоонун камсыз болуусу;

– биологияны окутуу процессинде практикалык, лабораториялык иштердин белгилүү деңгээлде өтүлүшү;

– биологиялык билим берүүдө өтө көйгөлүү маселени ачып көрсөтүү жана кесиптештер менен ой бөлүшүп пикир алмашуу;

2015 – 2016 окуу жылында окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн мектептер үчүн биология боюнча 2015 (авт. Субанова М., Токтосунов А.Т. ж.б.) жылы чыккан программа жана жарактуу окуу китептеринин ошондой эле окуу-методикалык колдонмолордун (6 – 11 класстар үчүн) төмөнкү тизмеси сунушталат:

№	Авторлор	Аталышы	Классы	Басылып чыккан жылдары,	Басмаканасы
1	Субанова М. Ботбаева М.М.	Биология	6-класс	2012	«Билим компьютер»
2	Токтосунов А.Т. Мамытова Б. ж.б.	Биология (жаныбарлар)	7-класс	2006	«Билим куту»
3	Закиров Ж.З. Давлетова Ч.С.	Биология (адам жана анын ден соолугу)	8-кл.	2006	«Билим куту»
4	Доолоткелдиева Т., Ахматова А. Т., Давлетова Ч.С., Алымбаева Б.Б	Тиричиликтин жалпы мыйзам ченемдүүлүктөрү	9-кл.	2015	«Билим компьютер»
4	Токтосунов А.Т. Алымбаева Б.Б. ж.б.	Жалпы биология	10-11 кл.	2006	«Билим куту»
5	Субанова М.С.	Мугалимдер үчүн			«Аракет»

	Сатубаева А.С ж.б.	методикалык колдонмо	6-8 кл.	2014	принт»
6	Субанова М.С. Сатубаева А.С. Алымбаева Б.Б..	Календардык план. Мугалимдер үчүн методикалык колдонмо	6-11 кл.	2042	«Аракет принт»
7	Эмилбекова Д.А. Субанова М.	Биологиялык түшүнүктөрдү калыптандыруунун негизинде окучуулардын билимин системалаштыруу	7-кл.	2012	«Аль- Салам»
8	Субанова М. Чечейбаева Ж.	Биология боюнча дептер	6-кл.	2014	«Аракет принт»
9	Сапарбаева У. Субанова М.С. Давлетова Ч.С.	Биология боюнча дептер	7-кл	2014	«Аракет принт»
	Давлетова Ч.С. Субанова М. Сатубаев А.С.	Биология боюнча дептер	8-кл.	2014	«Аракет принт»
	Сатубаева А Субанова М.С.	Биология боюнча дептер	10-11 кл..	2014	«Аракет принт»

К августовским совещаниям учителей биологии (2015 – 2016 уч. г.)

В 2015 – 2016 учебном году предмет «Биология» изучается следующим образом: 6 класс - «Биология. Растения, бактерии, грибы и лишайники»,

7 класс – «Биология. Животные», 8 класс – «Биология. Человек и его здоровье». В 9 классе вводится новый раздел биологии – «Общие закономерности жизни».

В 10 – 11 классах при изучении предмета никаких изменений не происходит. Обучение осуществляется так же, как и в прежние годы.

Порядок изучения разделов предмета – «Биология» в 2015 – 2016 учебном году указан в таблице.

Изучение биологии в 2015 – 2016 учебном году

	Разделы	классы	К-во часов в нед.	Часы
1	Биология. Растения, бактерии, грибы и лишайники	6	2	68
2.	Биология. Животные	7	1	34
3.	Биология. Человек и его здоровье	8	2	68
4.	Биология. Общие закономерности жизни.	9	2	68
5	Общая биология.	10	1	34
6.	Общая биология.	11	1	34

Школьная биология как важное звено в системе образования и в общекультурной подготовке учащихся призвана обеспечить достижение следующих целей обучения и воспитания:

- Формирование у учащихся научной картины мира как компонента общечеловеческой культуры;
- формирование экологического мышления учащихся, необходимого для полноценного функционирования их в обществе, для гармоничного отношения учащихся к природе, ко всему живому миру как главной ценности на Земле;
- гигиеническое воспитание учащихся и формирование у них здорового образа жизни в целях сохранения и развития психического, физического и нравственного здоровья человека.

Проблема достижения всех названных целей биологического образования в настоящее время стоит особенно остро. Каждому человеку жизненно необходимо принимать участие в решении экологических задач, заботиться о своем здоровье и здоровье окружающих, учитывать проблемы экономики в общественно-практической деятельности, менять коренным образом отношение к учебному труду.

Для этого требуется решение следующих задач:

- знание научных основ здорового образа жизни, гигиенических норм и правил, экологической грамотности;
- подготовка молодежи к трудовой деятельности в области медицины, сельского хозяйства, биотехнологии, рационального природопользования и охраны природы.

При решении указанных целей и задач *возникает проблема: как создать здоровьесберегающий потенциал любого урока и обеспечить безопасность учебного процесса ? А также понимание того, что биология – базовая наука для таких областей человеческой деятельности, как психология и медицина, сельское хозяйство, экология и физкультура.*

Существенную роль в достижении указанных целей и задач играет создание мотивационной среды обучения. Однако в наших школах наблюдается кратковременность и неустойчивость мотиваций учащихся. Это связано с тем, что мы часто уделяем внимание занимательности, а также игровой деятельности и не всегда обращаем внимание на внутреннюю мотивацию, т. е. на конкретную предметную деятельность, связанную с содержанием предмета.

Исходя из указанных проблем, предлагаем обсудить на августовском совещании следующее:

1. Создание внутренней мотивационной среды путем дифференциации содержания учебного процесса и применения индивидуального подхода в при восприятии учащимися учебного материала.

2 Деятельность учителя по здоровьесберегающему обучению и безопасности учебного процесса. Например, конструктивная деятельность учителя, т. е. использование здоровьесберегающих технологий: профилактика переутомлений, психоэмоционального возбуждения и других факторов для здоровья, а также создание рефлексивной среды для самопознания своих ощущений.

3. Необходимо продолжить обсуждение проблемы реализации системности и систематичности в учебном процессе.

Какими программами предстоит руководствоваться в новом учебном году? Это в первую очередь программно-методического материала: Биология. 6 – 11 кл. Сост. Субанова М, Токтосунов А.Т., Давлетова Ч.С.Захарова Л.В. – Б.: 2015.

Необходимо использовать программу изданную только 2015 году.

Рекомендуются учебники, изданные в России:

	Автор	Название	Год издания	Издательство
1	Викторов В. П., Никишов А. И.	Биологи: Растения. Бактерии. Грибы. Лишайники. 6 кл	2011 2012	М.: Владос
2	Никишов А.И., Шарова И.Х.	Биология. Животные. 7 кл.	2011 2012	М.: Владос
3	Батуев А.С. и др.	Биология: Человек и его здоровье . 8 кл.	2003	М.: Дрофа
4	Теремов А.В., Петросова Р.А., Никишов А.И.	Биология: Общие закономерности жизни. 9 кл.	2003	М.: Владос
5	Захаров В. Б., Мамонтов С.Г., Сонин М. Р.	Общая биология. 10 – 11 кл.	2003	М.: Дрофа

Учебные пособия, изданные в России

	Автор	Название	Год издания	Издательство
1.	Пасечник В. В.	Биология. Растения. Бактерии. Грибы. Лишайники. Рабочая тетрадь. 6 кл.	2011- 2012	М.: Дрофа
2.	Суматохин С. В., Кучменко В.С.	Биология. Животные. Рабочие тетради №1, 2 7 кл.	2011- 2012	М.:Вентана-Граф
3.	Маш Р.Д., Драго-милов А.Г.	Биология. Человек. Рабочие тетради №1, 2, 8 кл.	2011- 2012	М.: Вентана – Граф
4.	Захаров В.Б., Мамонтов С.Г. Сонин Н.И.	Общая биология. Рабочая тетрадь. 10 – 11 кл.	2009	М.: Дрофа
5	Федорова М. З. и др.	Экология человека. Культура здоровья. Учебное пособие для учащихся	2003	М.: Вентана-Граф
6	Трайтак Д. И.	Биология. Растения.	2003	М.: Мнемо-

		Бактерии. Грибы. Лишайники. Сборник задач и упражнений. 6 кл		зина
--	--	--	--	------